

Kasvipohjaisiin elintarvikkeisiin kannattaa investoida nyt

Kotimaista ruokajärjestelmää kannattaa tällä vuosikymmenellä kehittää niin, että se pystyy hyödyntämään kasvavien markkinoiden mahdollisuuksia sekä kotimaassa että kansainvälisesti. Panostamalla kasvipohjaiseen ruokaan voidaan edistää niin vientiä, omavaraisuutta kuin kansanterveyttäkin. Kasviproteiinituotteista on jo syntynyt menestystarinoita. Markkinoiden laajentuessa mahdollisuuksiin täytyy tarttua nyt, eikä antaa kilpailijoille etumatkaa. Tanskassa – siantuotannostaankin tunnetussa maassa – kasvipohjaisten ruokien arvoketjujen kehittämiseen on jo panostettu 168 miljoonan euron kehittämisrahastolla tämän vuosikymmenen aikana. Kansallinen investointi edistää kasvua ja tuo taloudellista lisäarvoa sekä samalla edistää ilmasto- ja ympäristötavoitteiden toteutumista.

Vaatimuksemme vaalikaudelle 2023–2027

Kasvipohjaisten elintarvikkeiden arvoketjujen edistämistä tulee tukea julkisella investointipaketilla, joka on vähintään samaa kokoluokkaa kuin Tanskassa. Tehtävä rahoituksen allokoinnista tulee osoittaa asiantuntijoista koostuvalle taholle.

Perustukset kilpailukyvyille luodaan nyt

Ruokajärjestelmämme on merkittävän murroksen kynnyksellä kohti kasvipohjaisuutta. Samaan aikaan nykyisiä toimintamalleja muuttavat ja haastavat sekä ruokaketjun innovaatiot että ilmastonmuutos. Emme voi olettaa, että ruokajärjestelmä säilyy nykyisellään tai taloudellisesti yhtä tuottavana ilman toimenpiteitä – ruokamurrokseen on reagoitava. Kehittämällä rohkeasti kasvipohjaisen ruoan elintarvikeketjuja, Suomella on edellytykset olla kestävä ja terveellinen ruoan murroksen edelläkävijä. Tarttumalla tähän mahdollisuuteen voidaan kotimaisessa ruokajärjestelmässä luoda hyvin tuottavia arvoketjuja ja vaihtoehtoja kustannuskriisissä oleville tuotantosunnille. Tämä edistää myös sosiaalisen oikeudenmukaisuuden toteutumista esimerkiksi maataloustuottajien ja elintarvikealan työpaikkojen näkökulmasta.

Investointipaketti moninkertaistaa kasvun mahdollisuudet

Kun investointipaketin avulla osoitetaan tahto tarttua globaaleihin liiketoimintamahdollisuuksiin, rohkaisee se niin kotimaisia kuin ulkomaisia toimijoita investoimaan maamme ruokaketjuun merkittävästi aikaisempaa enemmän. Julkinen investointi kasvipohjaisiin ruokiin ei vähentäisi yritysten tärkeää roolia ruokamurroksen tekijöinä. Murroksen ohjaamista ei kuitenkaan voi jättää vain yksityisen sektorin harteille, koska se tuo yhteiskunnalle laajemmin monia etuja investointien, tuottavuuden sekä kansanterveys- ja ympäristöhyötyjen muodossa.

Muuttuva markkina on tilaisuus Suomelle

Ensimmäisinä vuosina investointien tulee kohdistua kestäväen ruokateollisuuden perustan vahvistamiseen (ks. s. 2), jotta kysynnän kasvaessa vältetään pullonkauloilta (esim. raaka-aineiden, jalosteiden ja osaamisen saatavuus). Myöhemmin vuosina painopisteen tulee siirtyä yhteisiin vientipanostuksiin ja kysynnän voimakkaaseen kasvattamiseen sekä edelleen taloudellisen lisäarvon tuottamiseen kotimaisessa ruokajärjestelmässä. Tuloksia ei tule odottaa vuoden tai kahden kuluttua, vaan investointi tulee nähdä pitkäjänteisenä sijoituksena. Investointipaketissa on syytä ottaa huomioon parhaat opit Tanskan, Ranskan ja Kanadan voimakkaasta julkisesta tuesta kasvipohjaisen ruoan edellytyksiin (aiheesta tulossa oma liite).

Lisäarvoa ruokaketjun jokaisesta osasta

1. Alkutuotannon tukeminen

Viljelijöillä tulee olla kannustimet viljellä monipuolisesti eri kasveja ihmisravinnoksi, jotta alkutuotannon ja elintarviketeollisuuden kysynnän välille ei synny pullonkauloja. Kannustimet viljelyyn tulee kohdistaa sekä kylvöalan kasvattamiseen että käytettyjen kasvilajien ja -lajikkeiden monipuolistamiseen. CAP-maataloustukia tulee hyödyntää tehokkaasti näiden tavoitteiden saavuttamiseksi, ja niiden lisäksi tarvitaan kohdennetun investointipaketin rahoitusta.

2. Jalostusasteen nostaminen

Kasvipohjaisten elintarvikkeiden arvoketjut ovat Suomessa tutkitusti vielä vaillinaiset. Kasvipainotteisen ruokavalion yleistyessä on tärkeää, että taloudelliset hyödyt ja työllisyysvaikutukset pysyvät mahdollisimman tehokkaasti kotimaisessa ruokajärjestelmässä. Jalostusasteen nostaminen aina alkutuotannosta elintarviketeollisuuteen asti lisää suomalaisen ruokaketjun arvonluontikykyä ja vahvistaa omavaraisuutta. Erityisen tärkeää on saada käynnistettyä elintarviketeollisuuden käyttämien raaka-aineiden, kuten proteiini-isolaattien, monipuolinen tuotanto Suomessa.

3. Tuotekehityksen ja tutkimuksen vahvistaminen

Suomessa tehtävää ruokateknologian tutkimusta tulee vahvistaa, koska se luo selkeää kilpailuetua sekä pohjaa uusille innovaatioille. Erityisiä hyötyjä kansallisen kilpailukyvyyn kartuttamiseksi on saavutettavissa investoimalla valtion tutkimuslaitosten ja yliopistojen koelaitteistoihin, jotka olisivat laajasti alan toimijoiden käytettävissä. Lisäksi on syytä luoda ohjaukskeinot, joilla yrityksiä kannustetaan kasvipohjaisten uusielintarvikkeiden kehittämiseen esimerkiksi vähentämällä lupaprosessin aikaista riskiä kannustimilla. Valtion kannattaisi myös kohdentaa rahoitusta pilottikokoluokan tuotantoon, vähentää uuden tuotannon aloittamisen riskiä ja vauhdittaa investointeja taloudellisilla kannustimilla.

4. Osaamisen kehittäminen ruokaketjussa

Suomalainen elintarvikeosaaminen on vahvaa ja luo erinomaisen pohjan ruokamurrokselle. Kasvipohjainen elintarviketuotanto ja ammattikeittiöt tarvitsevat kuitenkin koulutusohjelmien ja osaamisen päivittämistä. Alkutuotannossa täytyy antaa resursseja neuvontaan, koulutukseen sekä kasvinjalostukseen.

5. Viennissä kasvun avaimet

Ruokatottumusten muuttuessa maailmalla on avautumassa ennennäkemättömät markkinat kasvipohjaisille ruoille. Tämä tarjoaa Suomen elintarviketeollisuudelle mahdollisuuden kipeästi kaivattuun korkean jalostusasteen vientiin. Suomella on mahdollisuus tehdä kasvipohjaisista elintarvikkeista kansallinen ylpeydenaihe ja menestystekijä, joka luo poikkeuksellista arvoa kotimaisiin ruokaketjuihin.

Allekirjoittajat ja yhteyshenkilöt

Apetit Oyj, Timo Huttunen, johtaja (öljykasvit), timo.huttunen@apetit.fi, puh. 050 561 3431; Timo Partola, kaupallinen johtaja (ruokaratkaisut), timo.partola@apetit.fi, puh. 040 849 1079

Foodiq Oy, Jari Karlsson, markkinointijohtaja, jari@foodiq.fi, puh. 040 1961 744

Gary Renegade Oy, Jarmo Lipasti, yrittäjä, jarmo.lipasti@garyrenegade.fi, puh. 045 1281 530

Gutly Foods Oy, Mika Aalto, perustaja ja alustan johtaja, mika.aalto@gutlyfoods.com, puh. 0400 528 151

HoviRuoka Oy, Pekka Kaikkonen, toimitusjohtaja, pekka.kaikkonen@hoviruoka.fi, puh. 0400 171 163

Impolan kasvitila, Kaarlo Impola, yrittäjä ja viljelijä, info@impolan.fi, puh. 040 725 0065

Oy Karl Fazer Ab, Joséphine Mickwitz, viestintä- ja vastuullisuusjohtaja, josephine.mickwitz@fazer.com, puh. 0400 784 889 ja Sanna-Maria Hongisto, ravitsemus- ja vastuullisuuspäällikkö, sanna-maria.hongisto@fazer.com, puh. 040 759 9936

Kymijoen Ravintopalvelut Oy, Anu Mikkola, ravitsemussuunnittelija, anu.mikkola@makunne.fi, puh. 040 4828 299

Lidl Suomi, Laura Kvissberg, valikoiman vastuullisuuspäällikkö, laura.kvissberg@lidl.fi, puh. 040 5484 634

Nordic Foodtech VC, Mika Kukurainen, sijoitusjohtaja, mika@nft.vc, puh. 050 5723 817

Nordic Umami Company, Reetta Kivelä, innovaatiojohtaja ja perustajajäsen, reetta@nordicumami.fi, puh. 040 6690 824

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry, Christell Åström, toiminnanjohtaja, christell.astrom@maajakotitalousnaiset.fi, puh. 041 730 9115

Marttaliitto ry, Marianne Heikkilä, pääsihteeri, marianne.heikkila@martat.fi, puh. 050 375 1195

Meeat Food Tech Oy, Annette Kauppinen, markkinointijohtaja, annette.kauppinen@meeat.co, puh. 040 5566 537

Mö Foods Oy, Annamari Jukkola, toimitusjohtaja, annamari.jukkola@mofoods.fi, puh. 0400 463 723

Oatly, Linda Gripenberg, pohjoismaiden vastuullisuusjohtaja, linda.gripenberg@oatly.com, puh. 040 4165 707

Palmia Oy, Maarit Lunkka, kehitysjohtaja, maarit.lunkka@palmia.fi, puh. 0400 603 442

Paulig, Kaisa Lipponen, viestintä- ja vastuullisuusjohtaja, kaisa.lipponen@paulig.com, puh. 040 6201 576

Raisio Oyj, Pekka Kuusniemi, toimitusjohtaja, pekka.kuusniemi@raisio.com, puh. 050 537 3883

Silmusalaatti, Samuli Laurikainen, toimitusjohtaja, samuli@silmusalaatti.fi, puh. 050 4124 500

S-ryhmä/ SOK, Nina Elomaa, vastuullisuusjohtaja, nina.elomaa@sok.fi, puh. 045 3548 611

Sukula Co. Eatertainment Society Oy, Jyrki Sukula, jyrki@sukula.com, puh. 0400 464372

Unicafe/ Ylva Palvelut Oy, Anne Immonen, liiketoimintajohtaja, ravintolat, anne.immonen@ylva.fi, puh. 040 5125 008

Vihreä Härkä kasviproteiinit, Juha-Pekka Aikola, yrittäjä, aikolajp@gmail.com, puh. 045 1247 900

Voima-papu Finland Oy / Karviaisten tila, Katriina Klinckowström, markkinointijohtaja, katriina.klinckowstrom@gmail.com, puh. 040 803 2235

VTT, Emilia Nordlund, tutkimuspäällikkö, emilia.nordlund@vtt.fi, puh. 040 5042 963

Vöner Oyj, Peter Westerholm, toimitusjohtaja, peter@voner.fi, puh. 040 8267 199

WWF Suomi, Elisa Niemi, ruokaohjelman suojeleasantuntija, elisa.niemi@wwf.fi, puh. 040 7233 868

- Tämän kantapaperin koordinointiin ja viestintään liittyvät kysymykset Elisa Niemelle.

LIITE 1: Markkinat kasvavat nopeasti – teknologian kehitys siivittää

Investoiminen kasviproteiinituotantoon Suomessa ei ole nollasummapeliä vaan tuo huomattavaa lisäarvoa. BCG:n arvion mukaan vaihtoehtoiset proteiinit tulevat vuoteen 2035 mennessä kattamaan jopa 22 % maailman proteiinimarkkinoista, jos alan kasvua edistetään. Varovaisessakin arviossa osuus kasvaa kahdesta prosentista kymmeneen. Kasviproteiinien lisäksi myös mikro-organismien ja eläinsolujen avulla tuotetut proteiinit valtaavat markkinoita.

Markkinoiden koko tulee kasvamaan merkittävästi, kun sekasyöjät ostavat eläinperäisten tuotteiden ohella yhä enemmän kasviperäisiä tuotteita. Kyse on siis paljon suuremmasta kuluttajaryhmästä kuin vain kasvissyöjistä.

Vaihtoehtoisiin proteiineihin investoitiin vuonna 2021 enemmän kuin koskaan – 5 miljardia euroa (GFI). Houkuttelevuutta on lisännyt eläintuotantoa pienemmät päästöt sekä se, että kasvipohjainen tuotanto ei kasvata riskiä zoonoosien ja uusien pandemioiden kehitykseen. Olennaista on myös se, että ilmatoriski on sijoitusriski. Sijoittajat heräävät nyt siihen, että kasvipohjainen ruoka on kiinnostava sijoituskohte, johon kannattaa tarttua kilpailuedun takia nopeasti. Suomikin voisi saada kasvipohjaiseen tuotantoon kasvavia ulkomaisia pääomia.

Suomessa kasvipohjaista ruokaa halutaan lisää niin julkisiin hankintoihin kuin kauppojen hyllyillekin. Esimerkiksi julkisiin hankintoihin halutaan lisää mm. nimenomaan kotimaista kasviproteiinia, mutta sitä ei ole tarjolla riittävästi ja erilaisia tuotteita halutaan lisää, sopivassa pakkauskoossa. Monissa vähittäiskaupoissa on tahtotila pitää ruokavalikoimasta valtaosa kotimaisena, koska kotimaisuus on useille kuluttajille tärkeä asia ruokavalinnoissa.

Näihin vasta muovautuviin markkinoihin on luotava suomalaisesta kasvipohjaisesta ruoasta yhteinen tarina, jonka avulla ryhtyä systemaattisiin ja päämäärätietoisiin vientitekoihin. Valtavirrasta poikkeavissa raaka-aineissa, kuten härkäpavussa, piilee myös Suomen erottautumistekijä kansainvälisessä liiketoimintaympäristössä.

Tuotekehityksen vauhti on maailmalla huima. Bioteknologian sovelluksia hyödynnetään yhä enemmän, ja niiden avulla voidaan kehittää kasvipohjaisia tuotteita. Lihan makua suosivat kuluttajat voidaan vakuuttaa tuotteilla, joihin lihaisaa aromia on luotu esimerkiksi hemin avulla. Myös kasvipohjaiset vaihtoehdot meijerituotteille monipuolistuvat Suomessakin vauhdilla.

Suomalainen ruoantuotanto ei ole nykyisellään kilpailukykyinen muuttuvassa maailmassa. Nykyisellään ruoantuotantomme nojaa paljolti aiemmassa toimintaympäristössä muodostuneisiin rakenteisiin ja toimintatapoihin. Sen sijaan suomalaisen ruokajärjestelmän tulisi olla tulevaisuuskestävä ja vastata kuluttajien muuttuviin ruokailutottumuksiin.

LIITE 2: Omavaraisempi ja kestävämpi maatalous

Kasvipohjaisten elintarvikkeiden tuotannon lisääminen vastaa yleiseen tahtotilaan sekä maa- ja metsätalousministeriön linjaukseen¹ nostaa Suomen maatalouden omavaraisuutta.

Rehuntuotannon omavaraisuutta ja valkuaisomavaraisuutta on pyritty nostamaan jo kauan, mutta eläintuotannon matala kannattavuus ohjaa eläintiloja hankkimaan ulkomaista valkuaisrehua, joka on kotimaista edullisempaa. Suomalaisten valkuaiskasvien tuottajien ei ole mielekästä kilpailla ulkomaisen rehun hintojen kanssa, mutta kasviproteiinien tuotanto elintarvikkeeksi on kannattavampaa.

Proteiinikasvien viljelyllä on mahdollista tuottaa huomattavasti enemmän proteiinia hehtaaria kohden kuin eläintuotannossa. Esimerkiksi härkäpavun proteiinisato hehtaaria kohden on yli viisinkertainen naudan- tai sianlihantuotantoon verrattuna. Jokaisen hehtaarin viljely aiheuttaa kuluja ja aiheuttaa myös ympäristökuormitusta, joten tuotannon tehokkuutta tulee tarkastella kriittisesti.

Proteiinikasveista monet ovat palkokasveja eli myös typensitojakasveja, joten niiden tuotannossa tarvitsee suhteellisen vähän tyypilannoitetta. Niiden viljelyn lisääminen parantaa siten lannoiteomavaraisuutta. Tyypilannoitteet täytyy hankkia ulkomailta ja niiden tuotantoon käytetään paljon fossiilisia polttoaineita.

Suomen CAP-suunnitelmassa todetaan valkuaiskasveista, että ”Osaamista ja uuden teknologian ja innovaatioiden hyödyntämisestä on mahdollista kehittää monipuolisesti CAP-suunnitelman tarjoamien koulutus-, neuvonta- ja yhteistyötoimenpiteiden avulla”. Monia rehuksi hyödynnettäviä valkuaiskasveja voidaan hyödyntää myös elintarvikkeina ja huomiota tulisi siirtää nimenomaan ihmisravinnoksi käytettäviin proteiinikasveihin.

Tällä hetkellä maataloustuista merkittävä osa menee eläintuotannon tukemiseen, mikä vaikuttaa kilpailuasetelmaan, mitkä ovat kuluttajille edullisia proteiinituotteita. Silti tuoreen suomalaistutkimuksen (Locard) mukaan tyypillinen lihapainotteinen ruokaostostyyli on kutakuinkin saman hintainen kuin vahvasti kasvispainotteinen ostostyyli. Kun kasvipohjaiset tuotteet tulevat yhä suosituimmiksi, niiden hinnat voivat tulla entistä edullisemmiksi.

Eläintuotannolla on rooli jatkossakin, mutta ilman siirtymää kasvipainotteisempaan ruokavalioon ja sitä palvelemaan ruokajärjestelmään, Suomen ilmastotavoitteita on vaikea saavuttaa. Kasvipainotteisempi ruoantuotanto hyödyttäisi myös ravinnevalumiin kanssa kamppailevia sisävesiä ja Itämeriä.

Kasvipainotteisempi ruokavalio toisi merkittäviä hyötyjä kansanterveydelle ja vähentäisi mm. tyyppiä 2 diabetesta sekä sydän- ja verisuonitauteja.

¹ Maa- ja metsätalousministeriö. Ministeriöiden tulevaisuuskauppa 2022 – Yhteiskunnan tila ja päätöksistä vaativat kysymykset. VALTIONEUVOSTON JULKAISUJA 2022:58. (mm. s. 134) <https://valtioneuvosto.fi/documents/10184/132743490/9-MMM.pdf/e346cccf-3fdf-d065-9f38-bd23c514d5ac?version=1.0&t=1662702869973>

LIITE 3: Selvitys kasvipohjaisten ruokaketjujen edistämisestä - Tanskan, Kanadan ja Ranskan esimerkit

Tanska

Tanskassa laadittiin vuonna 2021 maatalouden vihreä siirtymä -sopimus, jonka taustalla on tarve vähentää maatalouden ilmastopäästöjä sekä parantaa vesistöjen tilaa vähentämällä typpipäästöjä. Olennaisena osana sopimusta on myös taloudellisen kestävyuden ylläpitäminen sekä työpaikkojen ja viennin lisääminen.

Suunnitelman yksi päätavoitteista on kasvipohjaisten ruokien ja niin sanottujen vihreiden proteiinien (ks. alla kappale tästä) kulutuksen lisääminen ja tuotannon kasvattaminen. Sopimuksessa todetaan, että kasvipohjainen ruoka ja kasviproteiinit ovat tulevaisuuden kasvualue, josta on saatavissa taloudellisia tuottoja ja uusia työpaikkoja — täten taloudellinen kehitys, ilmasto ja ympäristö kulkevat käsi kädessä.

Maatalouden vihreä siirtymä -sopimuksessa sovitaan muun muassa seuraavista toimenpiteistä: rahaston perustaminen kasviperäiselle ruoalle (168 miljoonaa euroa vuoteen 2030 mennessä), strategian luominen vihreille proteiineille sekä toimintasuunnitelman laatiminen kasvipohjaisille ruoille.

Rahasto kasviperäiselle ruoalle

Rahaston tarkoituksena on edistää maatalouden vihreä siirtymä -sopimuksen tavoitteita. Rahasto voi tukea esimerkiksi kehittämistoimia, kuten lajikkeiden kehittämistä, viljelyä ja jalostusta, sekä myynninedistämistä, viennin edistämistä, koulutusta ja tiedon levittämistä. Rahaston ensimmäisen haun on tarkoitus aueta keväällä 2023.

Vihreät proteiinit -strategia

Strategian tarkoituksena on edistää ihmisille ja eläimille tarkoitettujen vihreiden proteiinien tuotantoa. Siinä keskitytään erityisesti olemassa olevien proteiinikasvien optimointiin, nurmen biojalostukseen, viljelykasvien jalostukseen, teollisuuden sivuvirtojen hyödyntämiseen ja uusiin innovatiivisiin proteiinilähteisiin, kuten sieniin ja leviin.

Strategian tavoitteena on määritellä, kuinka edistää vihreitä proteiineja siten, että se tukee ruokasektoria siirtymässä kasvipohjaisempaan tuotantoon, kuinka vihreät proteiinit voisivat korvata rehuna käytetyn tuontisoijan ja kuinka vihreät proteiinit voisivat tarjota Tanskan maatalouteen vaihtoehtoisia ansaintamahdollisuuksia. Strategia on tarkoitus esitellä vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen aikana. Vihreät proteiinit -strategiaan on varattu noin 34 miljoonaa euroa vuosille 2022–2026.

Toimintasuunnitelma kasvipohjaisille ruoille

Toimintasuunnitelman avulla määritellään tarkemmin muun muassa taloudellisen kehityksen, työllisyyden ja viennin kasvattamisen mahdollisuudet. Tanskassa toimintasuunnitelmaa varten on kartoitettu muun muassa maan kasvipohjaisen ruokasektorin nykytilaa sekä nykyisiä ja tulevia toimia, joita voidaan käyttää kasvipohjaisten ruokien edistämiseen koko arvoketjussa. Suunnitelmassa sidosryhmät ovat olennaisena osana mukana. Sidosryhmillä on mm. mahdollisuus osallistua temaattisiin keskusteluihin, joissa käsitellään kasvipohjaisen ruokasektorin kehittämistä eri näkökulmista. Toimintasuunnitelma on tarkoitettu esitellä vuoden 2022 viimeisellä neljänneksellä.

Kanada

Protein Industries Canada (PIC)

Protein Industries Canada on teollisuusvetoinen järjestö ja yksi Kanadan viidestä ”innovaatiosuperklusterista”. Innovaatiosuperklusterit ovat osa Kanadan hallituksen luomaa strategiaa, jonka tarkoituksena on edistää kaupallisesti menestyviä innovaatioita, lisätä taloudellista kehitystä ja luoda työpaikkoja. PIC työskentelee yksityisen sektorin kumppaneiden kanssa ja luo yhteisrahoitteisia projekteja, joilla on mahdollisuuksia muuttaa maatalous- ja ruoantuotantosektoria kasvipohjaisempaan suuntaan.

PIC pyrkii lisäämään Kanadan keskeisien viljelykasvien, kuten rypsin, vehnän ja palkokasvien, arvoa ja palvelemaan kasvavia kasviperäisten lihattomien vaihtoehtojen ja uusien ruokatuotteiden markkinoita Pohjois-Amerikassa, Aasiassa ja Euroopassa. PIC:n tavoitteena on luoda 6 200 uutta työpaikkaa, 380 uutta tuotetta, 170 uutta prosessia ja 160 uutta patenttia. Protein Industries Canada on arvioinut vuosikertomuksessaan 2021–2022 tavoitteidensa edistyvän varsin hyvin, osin jopa yli tavoitteiden. Protein Industries Canadian rahoitus on noin 128 miljoonaa euroa.

Tiekartta kasviperäisen ruoan, rehun ja ainesosien tuottavuuden kasvattamiseksi

Tiekartta on Protein Industries Canadian vetämä projekti, jonka tarkoitus on näyttää suuntaa Kanadan kasviperäisen ruoan, rehun ja ainesosien ”ekosysteemille”. Se tarjoaa kehikon, joka johdattaa kohti reilun 18 miljardin euron tuottoa vuoteen 2035 mennessä. Kehikko on tarkoitettu yksityiselle sektorille, järjestöille, rahoituslaitoksille, rahoituslalle, akateemisille instituutioille sekä julkisille ja yksityisille tutkimuslaitoksille. Tiekartta jakaantuu kolmeen osioon: innovointi, skaalaus ja kukoistus. Jokaisessa osiossa on omat määritellyt tavoitteensa sekä selkeät toimenpiteet, joilla näihin pyritään.

Ranska

Valtakunnallinen kasviproteiinistrategia

Lisätäkseen maataloutensa resilienssiä ja kestävyyttä sekä kannustaakseen ranskalaisia lisäämään kasviproteiinien kulutusta Ranska on kohdentanut 100 miljoonaa euroa

kansallisen proteiinstrategian luomiseen. Sen tarkoituksena on edistää kasviproteiinien tuotantoa ja käyttöönottoa.

Strategian tavoitteena on tukea tutkimus- ja innovaatiotoimintaa talouden, ravitsemuksen ja ympäristön kannalta hyvien ratkaisujen kehittämiseksi sekä tarjota tukea investointeihin viljelijöille ja jalostajille. Kasviproteiinien viljelyn, sadonkorjuun ja kuivaamisen mahdollistavien investointien tukemista varten on järjestetty avustushaku, joka sulkeutuu vuoden 2022 lopulla. Lisäksi on käynnissä toinen haku, josta jaetaan tukea erilaisille projekteille esimerkiksi tutkimukseen, tekniseen toimeenpanoon, ulkopuoliseen neuvonantoon tai jatkokäsittelyyn liittyviin materiaalsiin investointeihin.

Kestävä ja terveellinen ruoka -kiihdytysstrategia

Strategian tarkoituksena on tukea ruokateollisuuden siirtymää uusien teknologioiden käyttöönottoon sekä lisätä digitalisaatiota ja automatisaatiota. Yhtenä strategian tavoitteena on kasviproteiinien kehittäminen ja proteiininlähteiden monipuolistaminen edistämällä tutkimusta ja kehitystä. Strategiaan kuului kaksi tukihakua, jotka olivat avoinna vuosina 2021 ja 2022. Jaossa oli yhteensä 30 miljoonaa euroa. Tuki kohdennettiin kasvintuotantoon, jalostukseen ja menekinedistämiseen sekä monipuolistamiseen ja optimointiin keskittyviin projekteihin.

Liitteen 3 tiedot perustuvat WWF Suomen Tyrsky-Konsultoinnilla teettämään selvitykseen.

Tutkimustietoa

Terveys

Nutr Rev 2014 Dec;72(12):741-62. doi: 10.1111/nure.12153. Epub 2014 Nov 18. Associations between food and beverage groups and major diet-related chronic diseases: an exhaustive review of pooled/ meta-analyses and systematic reviews. Anthony Fardet 1 , Yves Boirie. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/25406801/>

Eur J Epidemiol 2017 May;32(5):363-375. doi: 10.1007/s10654-017-0246-y. Epub 2017 Apr 10. Food groups and risk of type 2 diabetes mellitus: a systematic review and meta-analysis of prospective studies. Lukas Schwingshackl 1 , Georg Hoffmann 2 , Anna-Maria Lampousi 3 , Sven Knüppel 3 , Khalid Iqbal 3 , Carolina Schwedhelm 3 , Angela Bechthold 4 , Sabrina Schlesinger 5 6 , Heiner Boeing 3. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/28397016/>

Kestävä ruokajärjestelmä

Kaljonen, M., K. Karttunen, T. Kortetmäki (toim.) (2022). Reilu ruokamurros – polkuja kestävään ja oikeudenmukaiseen ruokajärjestelmään. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 38/2022. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/349713>

Palkokasvit

Kaljonen, M., Ott, A., Huttunen, S., Lonkila, A. Kuusela J. 2021. Policy mixes for more vital legume value chains: evaluation across competing policy frames. *International Journal of Sociology of Agriculture and Food* 27, 2, 1-21. <https://doi.org/10.48416/ij saf.v27i2.455>